

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลคูระสะมิแล

อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร. มุหัมมัดรอฟลี แวหะมะ

เนื่องด้วยนายอับดุลรอยะ บินเซ็ง นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชา

อิสลามศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีกำลังทำ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดก

อิสลามในประเทศไทย”ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นการตรวจสอบความ

ถูกต้องของเนื้อหาและเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการ ศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมใน

กฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ในการนี้วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญสามารถให้ข้อเสนอแนะในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. มุหัมมัดรอฟลี แวหะมะ)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มือถือ 087-2923699

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร. อนิส พัฒนปรีชาวงศ์

เนื่องด้วยนายอับดุลรอยะ บินเซ็ง นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชา
อิสลามศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีกำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดก
อิสลามในประเทศไทย”ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นการตรวจสอบความ
ถูกต้องของเนื้อหาและเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการ ศึกษา
ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมใน
กฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ในการนี้วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และมี
ความเชี่ยวชาญสามารถให้ข้อเสนอแนะในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. มุหัมมัดรอฟลี แวหะมะ)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มือถือ 087-2923699

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล

อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร. มุหัมมัด อุมูดี

เนื่องด้วยนายอับดุลรอยะ บินเซ็ง นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชา

อิสลามศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีกำลังทำ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดก

อิสลามในประเทศไทย”ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นการตรวจสอบความ

ถูกต้องของเนื้อหาและเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการ ศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมใน

กฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ในการนี้วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และมี

ความเชี่ยวชาญสามารถให้ข้อเสนอแนะในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความ

อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. มุหัมมัดรอฟี แวหะมะ)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

มือถือ 087-2923699

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินรูปแบบ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินรูปแบบ

1. ดร. มุหัมมัดรอฟลี แวหามะ อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ดร.อนิส พัฒนปรีชาวงศ์ อาจารย์ประจำสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
3. ดร.มุฮัมมัด อุมุดี อาจารย์ประจำสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา วิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค

แบบประเมินผู้ทรงคุณวุฒิ

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

สำหรับการศึกษา เรื่อง “การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย”

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทยซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้น เพื่อให้ได้รูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาดังกล่าว (ตามเอกสารประกอบการประเมินที่ได้แนบมา) ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อผู้วิจัยจะได้ปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป จึงจักขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

แบบประเมินนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความเป็นไปในการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ส่วนที่ 3 รูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาลและกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

นายอับลรอยะ บินเซ็ง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา

วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการปรับปรุงข้อค้นพบจากการศึกษาให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)

ท่านเห็นด้วยหรือไม่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจความตระหนักเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปและทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์	ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)		
2. ความสำคัญและความจำเป็นในการประยุกต์ใช้ดีเอ็นเอในกฎหมายครอบครัวและมรดก		

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

.....
.....

ส่วนที่ 2 : ความเป็นไปในการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกในประเทศไทย

ท่านเห็นด้วยหรือไม่เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ความเป็นไปในการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมดีเอ็นเอในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ความเป็นไปในการปรับใช้เอกลักษณ์ บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม ใน กฎหมายครอบครัวและมรดก อิสลามในประเทศไทย	ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
.1ด้านความเป็นไปในการปรับใช้ เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม		
.2ด้าน การนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์ บุคคลในการรับรองบุตร		
.3ด้าน การนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์ บุคคลในการปฏิเสธทายาท		
.4ด้านการใช้การพิสูจน์เอกลักษณ์ บุคคลควบคู่กับการกียาพะฮุ)เปรียบเทียบอัตลักษณ์(.....
5.ด้านการนำผลการพิสูจน์เอกลักษณ์ บุคคลศพนินนามและสูญหายเป็น บุคคลสาบสูญ ส่งผลต่อ การครองอีด ตะฮุ รับมรดก และสืบเปลี่ยนตัววะลี		
6.ด้าน การนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์ บุคคลในการยืนยันตัวฆาตกรส่งผลต่อ การยับยั้งการรับมรดก		

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

ส่วนที่ 3 : รูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาลและกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับรูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาลและกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาลและกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย	ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ด้านการประมวลเป็นบทบัญญัติ		
2. ด้านการบังคับใช้ในระดับคณะกรรมการอิสลามและชั้นศาล		
3. ด้านการเตรียมตัวนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมุสลิมว่าด้วยเอกลักษณ์บุคคลสารพันธุกรรม		

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

/...../.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย (กฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม)

วัตถุประสงค์ : เพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ชื่อสกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....

อาชีพ..... สถานที่ทำงาน.....

ข้อความประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป : ท่านรู้เข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) และเห็นความสำคัญหรือไม่อย่างไร ?

.....

.....

ส่วนที่ 2 : ความเป็นไปในการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในประเด็นต่อไปนี้

2.1. ความเป็นไปได้ในการนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในการรับรองบุตร

.....

.....

2.2. ความเป็นไปได้ในการนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในการปฏิเสธทายาท

.....

.....

2.3. ความเป็นไปได้ในการใช้การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลควบคู่กับการกีฬาพะสุ (เปรียบเทียบอัตลักษณ์)

.....

 2.4. ความเป็นไปได้ในการนำผลการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลพินินามและสูญหายเป็นบุคคล
 สืบสวน ส่งผลต่อ

1. การครองอิตตะฮ์

.....

 2. รับมรดก

.....

 3. ลับเปลี่ยนตัววะลี

.....

 2.5. ความเป็นไปได้ในการนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในการยืนยันตัวฆาตกรส่งผลต่อการยับยั้ง
 การรับมรดก

.....

ส่วนที่ 3 : รูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาลและกฎหมายว่าด้วย
ครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

1. ด้านการประมวลเป็นบทบัญญัติ

.....

 2. ด้านการบังคับใช้ในระดับคณะกรรมการอิสลามและชั้นศาล

- 3. ด้านการเตรียมตัวนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมุสลิมด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม

.....
.....

- 4. ด้านอื่น ๆ

.....
.....

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

ภาคผนวก ง

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

การใช้เอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

รายชื่อนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอลดูฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อิสมาแอ อาลี ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานจุฬาราชมนตรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาการ์ียา หะมะ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยฟาฏอนี
4. ดร.ฆอซาลี เบ็ญหมัด คณบดี สาขาอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
5. ดร.อาหมัด อัลฟารีดีย์ หัวหน้าสาขากฎหมายอิสลามมหาวิทยาลัยฟาฏอนี
6. ดร.อับดุลฮาติม ไชชิง ที่ปรึกษาหัวหน้าสาขาอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
7. ดร. วิสุทธิ์ บินล่าเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานสำนักจุฬาราชมนตรี
8. ดร. อัสมัน แดอาลี รองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศและอาจารย์ประจำแผนกกฎหมายอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
9. ดร. ญาคูลฮัก มิ่งสมร หัวหน้ากฎหมายอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
10. ดร. อานิส พัฒนปรีชาวงศ์ รองผู้อำนวยการสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
11. นายอับดุลเลาะ ต่วนมีเด่น อดีต คะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลจังหวัดนราธิวาส
12. นายนิแวนอาลี หะยีนิเลาะ อดีตคะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลจังหวัดนราธิวาส
13. นายหมัดอุเซ็ง หมัดหมาน คะโต๊ะยุติธรรมประจำจังหวัดสตูล
14. นายมะดารี โต๊ะและ คะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลเบตง จังหวัดยะลา
15. นายวิสุตร มานะพิทักษ์ ผู้พิพากษาประจำศาลเบตง จังหวัดยะลา
16. นายนายอริเฟ็ญ อุตรสินธ์ ทนายความและอดีตผู้แทนราษฎรจังหวัดนราธิวาส
17. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ประธานทนายความมุสลิมจังหวัดนราธิวาส
18. นายอับดุลกอฮาร์ อาแวปุเตะ ประธานทนายความมุสลิมจังหวัดปัตตานี
19. นายอาฮามะ กุลยานันท์ ทนายความประจำศาลจังหวัดนราธิวาส
20. นายกามารูเด็น อุเซ็ง ทนายความประจำศาลจังหวัดนราธิวาส

ภาคผนวก จ

ผลการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือและสรุปผลการประเมินของ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ผลการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านมาคำนวณหาค่า IOC ดังนี้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC ¹	ผลความเที่ยงตรง
	1	2	3		
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)					
1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. ความสำคัญและความจำเป็นในการประยุกต์ใช้ดีเอ็นเอในกฎหมายครอบครัวและมรดก	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.0	
ส่วนที่ 2 ความเป็นไปในการปรับเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกในประเทศไทย					
1. ด้านความเป็นไปในการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. ด้านการนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในการรับรองบุตร	+1	-1	-1	-0.33	ใช้ไม่ได้
3. ด้านการนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในการปฏิเสธทายาท	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. ด้านการใช้การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลควบคู่กับการกีฬาพะฮุ (เปรียบเทียบอัตลักษณ์)	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. ด้านการนำผลการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลศพนินามและสูญหายเป็นบุคคลสาบสูญ ส่งผลต่อการครองอิตตะฮุ รัมมรดกและสับเปลี่ยนตัววะลี	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. ด้านการนำผลพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในการยืนยันตัวมาตรการส่งผลต่อการยับยั้งการรับมอบรมรดก	+1	-1	-1	-0.33	ใช้ไม่ได้
รวม				0.56	
ส่วนที่ 3 รูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาลและกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย					
1. ด้านการประมวลเป็นบทบัญญัติ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. ด้านการบังคับใช้ในระดับคณะกรรมการอิสลามและชั้นศาล	-1	+1	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
3. ด้านการเตรียมตัวนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมุสลิมว่าด้วยเอกลักษณ์บุคคลสารพันธุกรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.11	
รวมทั้งหมด				0.77	0.89

ผลคะแนนการหาค่า IOC ซึ่งเกณฑ์การวัด ดังนี้

- ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
- ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ดังนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

คำถามทั้งหมดมี	11ข้อ
คำถามที่ใช้ได้	8ข้อ
คำถามที่ยังใช้ไม่ได้	3ข้อ

¹การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากการคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้อง IC (Index of Concurrence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

ภาคผนวก ช

นิพนธ์ต้นฉบับ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

นิพนธ์ต้นฉบับ

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้เอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัว

และมรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมาย
ไทย

ผู้เขียน นายอัปดุลรอยะ บินเซ็ง

สาขาวิชา อิสลามศึกษา

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการใช้เอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิทยาสามวิธี ภาคสนามในการจัดเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการใช้เอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม 2) ศึกษาการใช้เอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกในกฎหมายแพ่งของไทย 3) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายแพ่งของไทยเกี่ยวกับการใช้เอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกรณีครอบครัวและมรดกและ 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย ศึกษาสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการร่างกฎหมาย พิธีการใช้กฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม คือนักวิชาการอิสลามด้านกฎหมายอิสลาม คณะนิติศาสตร์ ผู้พิพากษาและนักกฎหมายมุสลิม จำนวน 20 คน

ผลการวิจัยพบว่าประเทศอิสลามคือ ประเทศอียิปต์ ประเทศซาอุดีอาระเบียและประเทศมาเลเซีย ได้บัญญัติใช้ผู้เชี่ยวชาญเอกลักษณะบุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในหลาย ๆ มาตรา ในการนี้นักวิชาการอิสลามเห็นว่า สามารถใช้ยืนยันตัวบุคคลได้ในกรณีการพลัดพราก การสลับตัวทารกตามสถานพยาบาล การยืนยันบุคคลสาบสูญและอื่นๆ ประเทศไทยได้บัญญัติการใช้ผู้เชี่ยวชาญในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้จัดตั้งสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ปี พ.ศ. 2547 แก้ไขไป วิ.เพิ่มเติมฉบับที่ 22 ให้อำนาจเจ้าพนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ หลังจากได้เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายอิสลามแล้วพบว่า กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศอิสลามกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย แต่ของไทยกำหนดให้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ชัดเจนกว่า

ส่วนรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามไทย ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นพ้องให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) โดยให้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พุทธศักราช 2489 ให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และให้ใช้บังคับในชั้นศาล เนื่องจากมีกฎหมายรับรองการวินิจฉัยชี้ขาด และมีความพร้อมทั้งสถานที่และบุคลากร ต่างกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด การวินิจฉัยตัดสินชี้ขาด ไม่มีผลทางกฎหมาย

ส่วนด้านการเตรียมตัวนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต้องเตรียมบุคลากรมุสลิมให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ซึ่งจะทำได้จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจพิสูจน์ จะทำให้ประชาชนชาวไทยมุสลิมมีสบายใจในผลการตรวจพิสูจน์ และส่งเสริมให้มีผู้เชี่ยวชาญคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นผู้สอบผ่านระดับความเป็นผู้เชี่ยวชาญในระดับเนติบัณฑิตด้วย แต่หากไม่สามารถหามาได้ ก็ให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่มุสลิมได้โดยอนุโลม

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title The use of Individual identity on Genetic regarding to Family and Heritage law, A Comparative study between Islamic and Thai law.

Author Mr.Abdulroya Benseng

Major program Islamic Studies

Academic Year 2016

Abstract

The purposes of this study were to examine the use of Individual identity on Genetic regarding to Family and Heritage law, A Comparative study between Islamic and Thai law, to compare between Islamic and Thai laws concerning the utilization of the individual identification on the genetic materials in the case of family and inheritance. Moreover, the study also aimed to present the utilization model of the individual identification on genetic materials in the eye of the two laws in Thailand. The samples of the study were 20 lawmakers and those who involved in the use of the Islamic family law and inheritance such as Islamic law scholars, judges, and lawyers. The data collection was conducted through documents and interviews.

The results of the study revealed that Muslim countries, e.g., Egypt, Saudi Arabia, Malaysia, have legislated experts in several clauses for the utilization of the individual identification on the genetic materials in the eye of Islamic family law and inheritance. Furthermore, Islamic scholars viewed that experts could use the results of DNA fingerprint for the individual identification in many cases such as severance, babies switch, and missing people. In the same vein, Thailand has also legislated the use of the experts in the code of law regarding civil and criminal procedure in 2002. Ministerial legislation was announced giving rise to the establishment of Central Institute of Forensic Science, which was under Ministry of Justice. It was later on amended into issue 21 additional criminal procedural law in 2004. The law has given inquiry officials the power to collect both scientific and non-scientific evidence. When it comes to comparing between the Islamic family law and inheritance and the Thai law regarding the use of the individual identification on the genetic materials, the study showed that the code of law regarding the use of the experts of the Muslim countries was congruent with the code of civil and criminal procedural laws of Thailand. Additionally, the study disclosed that the civil and criminal procedural laws of Thailand apparently stipulated scientific evidence when comparing to those the Muslim countries.

In connection with the model of the employment of the individual identification in the eye of the Islamic family law and inheritance in Thailand, the results of the study suggested that the allinterviewees agreed the experts who were specialized in family and inheritance lawsuit in Thailand should be utilized. The interviewees also stated that Islamic law act 1946 imposed in the area of Pattani, Narathiwat, Yala, and Satun should be amended so that it could be in line with the constitution of the Kingdom of Thailand 1997. The model should be used in the court, which was more suitable in terms of place and personnel than Islamic provincial committees. More importantly, the committees had no power and were not in a position to judge the issues. Therefore, it can be concluded that their judgement had no legal effect. If the Islamic provincial committees were needed to pass the judgement on the genetic materials issues, they initially needed to have expertise who level was barrister-at-law. However, no one was specialized in passing the judgement on the issues among the Islamic provincial committees, but there were experts on the issues in the courts.

In addition, to prepare the scholars and experts in order to utilize the individual identification on the genetic materials, the study found that the interviewees stressed the importance of the inclusion of the use of the experts in Islamic code of law. The study also revealed that it was of paramount importance to prepare Muslim officials to be an experts regarding these issues. One of the interviewees expressed that 'Muslim officials needed abilities and understanding about individual identification authentication so that they might get involved in inspecting. More importantly, Muslims in Thailand could be pleased with the authentication by the Muslim experts. Apart from what has been mentioned earlier, litigants, to some extent, would be pleased. If there were no Muslim experts, non-Muslim experts could also be flexibly used.

موضوع البحث : إستخدام البصمة الوراثية في قانون الأحوال الشخصية : دراسة مقارنة
بين قانون الأحوال الشخصية الإسلامية و قانون الأحوال المدنية التايلاندية

الباحث : عبد الرزاق بن سينج

التخصص : الدراسات الإسلامية

السنة الدراسية : 1437

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى دراسة إستخدام البصمة الوراثية في قضايا الأحوال الشخصية في الفقه الإسلامي وفي قانون الأحوال المدنية التايلاندية ، وإجراء دراسة مقارنة بينهما في إثبات النسب والميراث وتقديم طريقة استخدام البصمة الوراثية في قانون الأحوال المدنية الإسلامية في المملكة التايلاندية . وتم جمع المعلومات المتعلقة بالدراسة من المراجع والوثائق والمقابلات الشخصية باستطلاع آراء أهل الإختصاص في الشريعة الإسلامية من العلماء والقضاة والفقهاء البالغ عددهم عشرون شخصاً.

وأسفرت نتائج البحث أن العديد من الدول الإسلامية مثل مصر والسعودية وماليزيا أجازوا الأخذ بنتائج خبراء البصمة الوراثية في قضايا الأحوال الشخصية ، كما أجاز الفقهاء في الأخذ بنتائج خبراء البصمة الوراثية للتحقق من هوية الشخص في حالات كثيرة ، مثل : الخطأ في وقوع الإختلاط بين المواليد الجدد في المستشفيات وغير ذلك ، وحالات الإختطاف والبحث عن المفقودين .

في حين أصدر القانون المدني والجنائي في المملكة التايلاندية في عام 2545 بوجبة بإمكان إستخدام تحليل البصمة الوراثية ، أعقبه إقامة هيئة الطب الشرعي التابعة لوزارة العدل في عام 2547 والترخيص لها بالقيام بمهامها على أساس علمي . وبعد إجراء دراسة مقارنة بين القانونين - القانون المدني التايلاندي وقانون الأحوال الشخصية في الإسلام - عن استخدام تحليل البصمة الوراثية ، تبين أن قانون الأحوال الشخصية الإسلامي أجاز استخدامها بصورة عامة متفقاً في ذلك مع القانون التايلاندي سواء المدني أو الجنائي ، إلا أنه في القانون المدني والجنائي التايلاندي يكون أكثر تحديداً ووضوحاً واعتماداً على أدلة يقينية من قانون الأحوال الشخصية الإسلامي.

وأما عن نتائج استطلاع آراء المختصين بالشريعة الإسلامية في تايلاند عن طريقة إستخدام تحليل البصمة الوراثية في قانون الأحوال الشخصية في الأربع محافظات الجنوبية الصادر عام 2489 ، فإنه يتبع حسب ما أصدره القانون المدني والجنائي التايلاندي عام 2540 وعملت به المحكمة الشرعية دون المجلس الإسلامي بكل محافظة ، لعدم توفر ذوي الكفاءة والخبرة في هذا المجال ولعدم الترخيص المسموح له ، وإذا أراد المجلس الإسلامي في كل ولاية أن يتولى تحليل البصمة الوراثية فإن على من يتولى ذلك يكون حاصلاً على شهادة معترفة من قبل المحاكم العليا ، وهذا لا يكون إلا في المحكمة الشرعية وحدها .

وأما عن سُبل إعداد خبراء في البصمة الوراثية من الأقليات المسلمة في قانون الأحوال الشخصية الإسلامية في تايلاند فإن الآراء تشير إلى ضرورة توفر كفاءات متميزة في هذا المجال وإلا يبقى حال على ما هو عليه من الاعتماد على الخبر العام التايلاندي .

1. บทนำ

กฎหมายเป็นสาระสำคัญของชีวิตมีความคาบเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ตลอดจนปกป้องรักษาให้คงอยู่ในความถูกต้อง ตามที่กฎหมายได้บัญญัติ โดยเฉพาะในประเด็นการสืบสายวงศ์ตระกูลเจตนารมณ์หลักหนึ่งของกฎหมายอิสลามต้องรักษาจากการปลอมแปลงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งการรักษาวงศ์ตระกูลสามารถทำได้ด้วยวิธีการทำนิติกรรมสัญญาสมรส ซึ่งเป็นการสร้างพันธะผูกพันระหว่างชายหญิงที่ส่งผลสืบเนื่องในรูปของทายาทและเครือญาติ ทำให้มีศักดิ์และสิทธิในการรับสิทธิประโยชน์หรือความรับผิดชอบต่างๆ (Al- Fakhri,1999)

ปัจจุบันการใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมมีบทบาทสูงในการชี้ชัดถึงความสัมพันธ์ของยีนและเซลล์พันธุกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากการค้นพบข้อมูลเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมโดย Watson และ Crick ในปี 1953 (สุรินทร์ ปิยะ โขคนากุล,2545) เป็นผลให้นานาประเทศได้บัญญัติกฎหมายหรือการบังคับใช้การพิสูจน์บุคคลในหลาย ๆ กรณี เช่น กัมพูชา ฟิลิปปินส์ ติมอร์-เลสเต และกานา ในลักษณะต่างๆ ที่สพเสียด้านหลักฐานทางกายภาพไม่สามารถจำแนกตัวบุคคลได้ ส่งผลประเทมุสลิมได้นำมาใช้ เช่น ประเทศอียิปต์ ประเทศลิเบีย ประเทศจอร์แดน ประเทศโมร็อกโก ประเทศแอลจีเรีย ประเทศคูเวต และประเทศอาหรับเอมิเรตส์แม้ว่าจะมีประเทศอิสลามบางประเทศไม่ยอมรับก็ตาม (al - Ahram al - Raqmi,2010; al - Wasat,2006 ; al - Anba' al - Ta' dhamun,2013 ; al - Ka'bi,2549 : 122; Asis, Yosof & Abdullatif,2010 : 36 ; Um al - Khair, 2010 : 87; Huda Salih,2005)

นักวิชาการอิสลามในประเทศอาหรับได้ให้ความตระหนักด้วยการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้ในการนำผลการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) มาปรับใช้กับกฎหมายอิสลามได้อย่างไร ในระดับใด จนนำสู่การศึกษางานวิจัยของและเขียนตำรา เช่น แม้ว่าจะมีประเทศอิสลามบางประเทศไม่ยอมรับก็ตาม (al - Ahram al - Raqmi,2010; al - Wasat,2006 ; al - Anba' al - Ta' dhamun,2013 ; al - Ka'bi,2549 : 122; Asis, Yosof & Abdullatif,2010 : 36 ; Um al - Khair, 2010 : 87; Huda Salih,2005) (Al Ka'bi, 2006) เรื่อง مقارنة دراسة الفقهية الأحكام الوراثية وأثرها على البصمة الوراثية (เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม และผลต่ออหฺกามฟิควียะฮ์ศึกษาเปรียบเทียบ) (Yousfat Ali Hashim, 2012) ทำการวิจัยเรื่อง أثر تحليل الدم في ضبط النسب (ผลการตรวจเลือดเพื่อการพิสูจน์วงศ์ตระกูล) (Miftahul Huda, 2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Syari'ah , Fiqih dan Sebuah Perspektif tentang Tarjih (ชะรีอะฮ์ ฟิคว์และกระบวนการวินิจฉัยในการตํารานิว) Umar al Ashqar ; Muhammad Osman shabir; และคณะ,2001ได้เขียนตำราเรื่อง دراسات فقهية في قضايا طبية معاصرة (ศึกษาเจาะลึกประเด็นปัญหาทางการแพทย์ร่วมสมัย) Yosof al - Qurdhawiy,2003ได้พยายามอธิบายและให้ทัศนะในตำราของท่าน من هدي الإسلام فتاوى معاصرة (ทางนํ้าอิสลามในประเด็นปัญหาร่วมสมัย) (al - Zuhaili, 2006) ได้เขียนตำราเรื่อง قضايا الفقه والمعاصرة (ประเด็นปัญหาและแนวคิดร่วมสมัย)

ด้วยเหตุที่นักวิชาการอิสลามได้ให้ความสนใจในประเด็นนี้มาก ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการนำผลการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) มาปรับใช้กับกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกของครอบครัวมุสลิมในประเทศ โดยการศึกษาด้วยกฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญาตลอดจนทัศนะของนักวิชาการมุสลิม นักกฎหมายมุสลิม และคณะตุ้ชะฮ์ธรรม ด้วยการศึกษเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยโดยได้แบ่งเป็นวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม
2. ศึกษาการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกรณีครอบครัวและมรดกในกฎหมายไทย
3. ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกรณีครอบครัวและมรดก
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

3. วิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเรื่อง เอกลักษณ์บุคคล กับการใช้พิสูจน์สัมพันธไมตรีคดีครอบครัวและมรดกอิสลาม ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม
- ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์ทัศนะของนักวิชาการอิสลามต่อการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดก ตลอดจนการใช้ในการพิจารณาคดีทางศาลของประเทศมุสลิม
- ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกไทย
- ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาเปรียบเทียบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกระหว่างกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย
- ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย
- ขั้นตอนที่ 6 สรุปและนำเสนอรูปแบบ

4. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นศึกษาเฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีบทบาทโดยตรงต่อคดีพิพาทครอบครัวและมรดกอิสลาม อันได้แก่ คณะยุติธรรม นักวิชาการอิสลาม ผู้ทรงคุณวุฒิในระดับต่าง ๆ ผู้พิพากษาและนักกฎหมายมุสลิม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาหรืออะธีมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป ที่มีความเกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในการวินิจฉัยประเด็นปัญหาพร้อมสมัยในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เจาะจงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 8 คน

2. คณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 คน

3. จุฬาราชมนตรีและหรือผู้ทรงคุณวุฒิจุฬาราชมนตรี จำนวน 2 คน

4. ผู้พิพากษาและทนายความ จำนวน 6 คน

รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 20 คน

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In - depth interviewing) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลในการชี้ชัดสัมพันธภาพทางโลกคดีครอบครัวและมรดกอิสลามประกอบด้วย 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกในประเทศต่างๆ ทั้งที่เป็นประเทศมุสลิมและไม่ใช่มุสลิม

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับความเห็นและทัศนะของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย

ลักษณะแบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างของคำถามเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผู้สัมภาษณ์มีความอิสระในการซักถามผู้ให้สัมภาษณ์ ในคำถามเจาะลึกนอกเหนือไปจากคำถามที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์มีความอิสระในการตอบข้อซักถาม แบบสัมภาษณ์มีทั้งคำถามปลายปิด และปลายเปิด

การสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ในการศึกษาความเห็น โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำเอกลักษณ์บุคคลมาใช้ในการคลี่คลายประเด็นปัญหาข้อพิพาทสัมพันธโลกคดีครอบครัวและมรดกอิสลาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามลำดับต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบสัมภาษณ์โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำราว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม ในการนำผลการพิสูจน์สารพันธุกรรมมาใช้เป็นพยานหลักฐานรับรองและปฏิเสธการเป็นทายาท ความสัมพันธ์โลหิต และความเชื่อมโยงในการฆาตกรรม เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการออกแบบสัมภาษณ์ จำแนกออกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในความแม่นยำตรงความสามารถใช้ในการยืนยันตัวบุคคลการเป็นญาติ และชี้ชัดการบุคคลسابสูญได้ เช่น ยืนยันความเป็นบุตรเป็นบิดา ทารกถูกทิ้ง การสลับตัวของทารกหรือการสลับน้ำเชื้อในสถานพยาบาล ยืนยันบุคคลสูญหาย ยืนยันตัวฆาตกรเพื่อการตัดสิทธิ์รับมรดกและสิทธิอื่นๆ

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านกฎหมายไทยความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในกระบวนการได้มาของดีเอ็นเอ โอกาสการใช้ประโยชน์จากสารดีเอ็นเอในการยืนยันตัวบุคคล ความเป็นญาติ และบุคคลสาบสูญได้ เช่น ยืนยันความเป็นบุตรเป็นบิดา ทารกถูกทิ้ง การสลับตัวของทารก ยืนยันบุคคลสูญหาย ยืนยันตัวฆาตกรเพื่อการตัดสิทธิ์รับมรดกและสิทธิอื่นๆ

3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลมาใช้กับกฎหมายอิสลามในประเทศไทย ความเป็นไปได้กับการนำผลการพิสูจน์ดีเอ็นเอมาใช้เรียกทรัพย์สินและก้นสิทธิตามหลักกฎหมายอิสลามในประเทศไทย ในการยืนยันตัวบุคคล ความเป็นญาติ และบุคคลสาบสูญ เช่น ความเป็นทายาท สิทธิผู้จัดการมรดก ยืนยันการมีส่วนเกี่ยวข้องการเสียชีวิตบุคคลหนึ่งๆ ยืนยันการมีส่วนในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาการวิจัยที่ต้องการวัดมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ การวางรูปแบบของข้อความต่าง ๆ จำนวนข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ (Validity)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง จำนวน 2 ท่าน และจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะในเนื้อหา

การตรวจสอบความแม่นยำตรงตามเนื้อหาวิจัย (Content Validity) โดยใช้เทคนิค (IOC) Item – Objective Congruence Index : IOC หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์กับประเด็นหลักของวัตถุประสงค์การวิจัย อันได้แก่ เอกลักษณะบุคคลกับการใช้พิสูจน์สัมพันธไมตรีครอบครัวและมรดกอิสลาม เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะในเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์กับประเด็นหลักของวัตถุประสงค์การวิจัย รวมค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดอยู่ที่ระดับ 0.77

ขั้นที่ 5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับประชากรในการวิจัย

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยใช้วิธีการดังนี้
ข้อมูลเอกสาร เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดก โดยศึกษารายละเอียดของความหมายประวัติความเป็นมา ความสำคัญ วิธีการได้มา ความแม่นยำของการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในทางครอบครัวและมรดก จากหนังสือต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนการนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ

ซัดส์ัมพันธ์โลกิตของประเทศอียิปต์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส และประเทศไทย

ข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกในประเทศไทยเป็นความเห็นและทัศนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสารเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในประเทศไทย(ดีเอ็นเอ)

ข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยได้มาโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์ประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

5. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์ทางศึกษาศาสตร์ ในการจัดเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง เป็นการศึกษาการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม ศึกษาการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)ในกฎหมายครอบครัวและมรดกในกฎหมายแพ่งของไทย ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายแพ่งของไทยเกี่ยวกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ)ในกรณีครอบครัวและมรดกและเพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย ศึกษาสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการร่างกฎหมาย พิจารณาการใช้กฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม คือนักวิชาการอิสลามด้านกฎหมายอิสลาม คณะนิติศาสตร์ ผู้พิพากษาและนักกฎหมายมุสลิม จำนวน 20 คน เป็นการศึกษาการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมซึ่งมีผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. กฎหมายอิสลามพบว่า นักวิชาการมีความเห็นแตกต่างกันถึงการให้ผู้เชี่ยวชาญเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกเนื่องจากเห็นว่าเป็นหลักฐานรองไม่มีความเป็นหลักฐานในตัวแต่จำเป็นต้องใช้หลักฐานอื่นๆเข้ามาประกอบถึงจะใช้ได้ ในขณะที่เดียวกันพบว่า กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประเทศอียิปต์ ประเทศซาอุดีอาระเบียและประเทศมาเลเซียบัญญัติให้ผู้เชี่ยวชาญเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในหลาย ๆ มาตรา ซึ่งเห็นว่าขัดแย้งกับทัศนะของนักวิชาการอิสลามต้องความสำคัญกับหลักฐานอันดับแรกที่ได้ปรากฏในอัลกุรอานและสุนนะฮ์มากกว่าหลักฐานอันดับรอง

2. ประเทศไทยได้บัญญัติการใช้ผู้เชี่ยวชาญในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้จัดตั้งสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ปีพ.ศ . 2547 แก้ไขพ.วอ.เพิ่มเติมฉบับที่ 22 ให้อำนาจเจ้าพนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ หลังจากได้เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายอิสลามแล้วพบว่า กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศอิสลามกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย แต่ของไทยกำหนดให้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ชัดเจนกว่า และเห็นว่าหลักฐานชนิดนี้เป็นหลักฐานหลัก

3. กฎหมายอิสลามมีหลักการปฏิบัติที่แตกต่างยังไม่สอดคล้องกันระหว่างการใช้ในระดับชั้นพิชิตว่าที่องค์คณะใช้หลักจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์เป็นหลักฐานหลักกับการใช้ในระดับชั้นศาลสามารถใช้หลักฐานใดก็ได้ที่เชื่อถือได้แท้จริงได้ กฎหมายไทยเห็นว่าหลักใดที่เชื่อถือได้แท้จริงมีความถูกต้องว่าเป็นหลักฐานหลักสามารถใช้ผู้เชี่ยวชาญอื่นแทนศาลได้

4. กระบวนการยุติธรรมของไทยก่อน จัดตั้งสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ปีพ.ศ. 2547 แก้ไขไป วิโอ.เพิ่มเติมฉบับที่ 22 พบว่ามีการนำพยานผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในราชการตำรวจโดยมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นชาวต่างชาติ ต่อมา เมื่อสยามประเทศได้มีการปฏิสัมพันธ์กับประเทศยุโรป เริ่มมีการปรับปรุงกฎหมายและรับเอาการตรวจพิสูจน์หลักฐานด้านการตรวจลายนิ้วมือมาใช้เป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 7 ได้พัฒนามาจนกระทั่งจัดตั้งสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ปี พ.ศ. 2547 ในขณะที่กฎหมายอิสลามได้มีการใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นครั้งแรกโดยท่านเราะสูล ﷺ เองในประเด็นการใช้กออ์ฟ

5. ระบบกฎหมายของไทยรับฟังพยานผู้เชี่ยวชาญเพียงปากเดียวมาให้การหน้าศาลหรือเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นชายหรือหญิงก็รับฟังได้ แต่ระบบกฎหมายอิสลาม เมื่อลักษณะคดีต่างกันการรับฟังพยานก็ต่างกันตามประเภทของคดีนั้น และพยานต้องมีคุณลักษณะที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

6. การฟ้องร้องให้บิดารับรองบุตรหรือปฏิเสธบุตร ยืนยันบุคคลสูญหาย ศพนิรนาม ทารกถูกลักพาตัว การสลับทวารกลในสถานพยาบาลในกฎหมายไทยให้ใช้การตรวจเอกลักษณ์บุคคลได้ด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ได้ส่วนกฎหมายอิสลามนั้นจะใช้เฉพาะในกรณีที่เกิดจากการสมรสที่ชอบด้วยบทศาสนบัญญัติเท่านั้น

7. กฎหมายอิสลามยังคงมีการใช้ระบบกียาฟะฮ์เปรียบเทียบกับเค้าโครงใบหน้าหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อพิสูจน์ความเป็นสายโลหิต และไม่พบว่ากฎหมายไทยมีการใช้ศาสตร์นี้เป็นหลักฐานในคดีใดๆแต่อย่างใด

8. ในยุคอดีตไม่พบว่ากฎหมายอิสลามกำหนดรูปแบบการใช้ผู้เชี่ยวชาญเอกลักษณ์บุคคลได้ด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) เป็นการเฉพาะเจาะจง เว้นแต่กรณีบุตรเกิดจากสามีเป็นผู้ขาดองคชาตบางส่วนหรือขาดทั้งหมด หรือสามีเป็นผู้ที่ถูงอัมชะฮาด ปราบกฏทัสนะของนักวิชาการอิสลามบางท่านในสำนักมาลิกียะฮ์และสำนักชาฟีอียะฮ์ให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญในการยืนยัน แต่ไม่พบว่ากฎหมายไทยเปิดช่องให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญเว้นแต่หลังจากที่การใช้เอกลักษณ์บุคคลได้ด้วยสารพันธุกรรมเผยแพร่และได้รับการยอมรับจากนานาประเทศแล้ว

9. รูปแบบการผู้เชี่ยวชาญเอกลักษณ์บุคคลได้ด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในทัศนะของนักวิชาการอิสลาม ผู้พิพากษาและทนายความมุสลิม คณะยุติธรรมในประเทศไทย พบว่า ให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลได้ด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) โดยให้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พุทธศักราช 2489 ให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และให้ใช้บังคับในชั้นศาล เนื่องจากมีกฎหมายรับรองการวินิจฉัยชี้ขาด และมีความพร้อมทั้งสถานที่และบุคลากร ต่างกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด การวินิจฉัยตัดสินชี้ขาดไม่มีผลทางกฎหมาย

10. ด้านการเตรียมพวนักวิชาการอิสลาม ผู้พิพากษาและทนายความมุสลิม
 คณะยุติธรรมในประเทศไทย ส่งเสริมให้เตรียมตัวนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) ที่เป็นมุสลิม ซึ่งจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจพิสูจน์ ทำส่งผลให้ประชาชนชาวไทยมุสลิมมีความสบายใจในผลการตรวจพิสูจน์ นอกจากนี้ยังเห็นว่าให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด สอดผ่านระดับความเป็นผู้เชี่ยวชาญในระดับเนติบัณฑิตด้วย แต่หากไม่สามารถหามาได้ ก็ให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่มุสลิมได้โดยอนุโลม

5.1 อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่องการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทย ผู้วิจัยจะอภิปรายประเด็น การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) ในกรณีครอบครัวและมรดกในกฎหมายไทย เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ)ในกรณีครอบครัวและมรดกและรูปแบบการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ของบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กัน โดยตรงกับน้ำอสุจิของเพศชายและไข่ของเพศหญิง ซึ่งบุคคลทั้งสามไม่อาจมีลายพิมพ์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ Al – Qurtubi,(2000 :10 / 79) และอะฮ์มัด คาน Abdul Khafi Syatra, (2011: 127) ที่ว่าทารกได้ถือกำเนิดมาจาก “นุตพะดิน อัมสาญ์” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทัศนะของ International Islamic Fiqh Academy, (1421 : 16); Ali Arif, (2011); Ziyad al - Sameeda - ie, (n.d : 343); al- Zuhaili, (2006 : 428-429) โดยเห็นว่าขึ้นเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่สามารถถ่ายทอดจากบิดามารดาสู่บุตรในจำนวนไมโครโซมที่เท่าๆกัน 23 คู่

นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับทัศนะของ al-Sabeel, (2002:41-46) ว่าบุตรจะมีสถานภาพที่ชอบด้วยบทศาสนบัญญัติได้ จะต้องเป็นผลมาจากการผูกนิติกรรมสัมพันธ์ทางการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายอิสลาม ถึงแม้ว่าบุตรจะมีลายพิมพ์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) เหมือนกัน หากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ว่านั้น ก็ไม่อาจที่จะถือว่าเป็นบุตรที่ชอบด้วยบทศาสนบัญญัติได้ ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)เป็นหลักฐานใช้เพื่อการชี้ชัดตัวบุคคลในกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกนั้นว่าจำเป็นต้องนำมาใช้ เวชียบ” ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ” Abbas al- Baze.(2001:870 -880); Wasil Fareed, (2002); Ali Arif al- Qarah Daghi, (2011); Fuād Abd Munim, (2011) ; Al- Inzee,(2007) ; Fahad al – Juhaniy,(2014 :1 / 87) โดยการใช้เหตุการณ์ที่ อุมสะละมะฮ์ได้เข้าถ้ำม่านานปี ﷺ เกี่ยวกับการสิ้นเปลืองของสตรีจากร่องรอยของน้ำอสุจิ Al - Bukhari, (2006 : 130) ; Al – Muslim, (2006 : 13) และ ฮะดีษของท่านอะบีฮุรัยเราะฮ์ ที่ชายท่านหนึ่งได้เข้าหาท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ในสภาพมีความสงสัยในความชอบธรรมของบุตรที่มีสีผิวแตกต่างกับผิวของเขา Al- Bukhari, (2003 : 5305) จะเห็นว่าคำตอบนั้นเป็น คำตอบที่บ่งชี้ถึงการมีน้ำอสุจิของผู้สตรีและยังครอบคลุมถึงการถ่ายโอนกรรมพันธุ์ของบุคคลหนึ่งไปยังทายาทได้ด้วยการถ่ายทอดเอกลักษณ์บุคคล

ด้วยสารพันธุกรรมในรูปแบบความเหมือนทั้งทางกายภาพและโครงสร้างของเซลล์และยีนพันธุกรรมด้วย กลุ่มตัวอย่างยังได้ให้ทัศนะความจำเป็นต้องใช้กระบวนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม บน(ดีเอ็นเอ) พื้นฐานความแม่นยำตรงของผลการพิสูจน์ไม่ว่าผู้เชี่ยวชาญท่านใดทำการพิสูจน์ก็มีผลเดียวกัน จึงเห็นว่ากระบวนการพิสูจน์นี้สามารถแก้ปัญหาคความขัดแย้งในประเด็นการยืนยันการสืบวงศ์ตระกูล ความสามารถและความสมบูรณ์ของสามีในการผลิตน้ำอสุจิ สามีเป็นผู้มีองคชาตด้วน “อัลมัจญ์บูบ” หรืออัมตะขาด“อัลมอศีย์”การรับรองวงศ์ตระกูลด้วยการสารภาพยอมรับการรับรองโดยพยานบุคคลการยืนยันด้วยการกออิฟหรือ อายุครรภ์น้อยกว่าหกเดือนอย่างนี้เป็นต้น ซึ่งเป็นทัศนะที่ต่างกับทัศนะของ Al – Zaila-ic,(1313:3 /3); Al – Hattāb,(2003:5 /486); Al – Nawawi,(2003:6 /306); Al –Haitami,(n.d: 4 /203); Al – Hijawi,(n.d: 4 /105) และ Al – Bahooti,(2002:356)

นอกจากนั้นแล้วการกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มตัวอย่างมีทัศนะสอดคล้องกับทัศนะของ Al- Gamrawi,(n.d:624) ; Ibn al- Qudamah , (1984: 6 / 428) ;Al- Sharbini, (1958: 4 / 488) ; Al- Ansari, (2000:4431) ;Al - Nawawi, (2005:583) และ Ibn al- Qudamah, (1984: 6 /428) ในคุณลักษณะบางประการ เป็นต้นว่าต้องมีความยุติธรรมต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะต้องไม่เป็นทาสหรือภายใต้สถานการณ์ถูกบังคับ Al - Nawawi, (2005:583) และ Ibn al- Qudamah, (1984: 6 / 428) กล่าวว่า”สำหรับผู้ทำหน้าที่เป็นศาล การหลุดพ้นจากการถูกชี้นำเป็นเงื่อนไขที่สำคัญยิ่ง “ และมีทัศนะที่ต่างกับทัศนะของ Hashiyah Umairah, (1956: 4 / 349) ; Al- Shairazi , (1951: 1 /122) ; Al – Bahoti, (1996: 1 / 359) ; Ibn Qayyim, (1953:230);Al- Rohobani,(1961: 4 / 226); Ibn al –Qudamah,(1984: 6 / 428);Al- Sharbini,(1958: 4 / 488) ; Ibn al- Qudamah, (1984: 6 / 428) ในบางคุณลักษณะ เป็นต้นว่า ต้องเป็นเพศชาย” กิยาฬะฮฺ “เป็นกระบวนการชี้ขาดที่จำเป็นต้องอาศัยมุมมองและทัศนะในการชี้ขาด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอยู่ในตำแหน่งของกอฎีย์หรือศาลในการวินิจฉัยประเด็นพิพาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับเชื้อสายวงศ์ตระกูล จะเห็นได้ว่ามิใช่สิทธิและหน้าที่ของสตรีที่จะมาทำหน้าที่ตรงนี้ได้ “ต้องมีประสบการณ์และเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ต้องเป็นมุสลิม กลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลว่า ผู้เชี่ยวชาญหรือที่เรียกว่า กออิฟนั้นไม่ใช่ศาล แต่ทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะข้อเท็จจริงในประเด็นที่ศาลไม่อาจรู้ได้ตนเองไว้เป็นข้อมูลประกอบการวินิจฉัยของศาลเท่านั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะดังกล่าว

การใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)ในกรณีครอบครัวและมรดกในกฎหมายไทย จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในประเด็นเหล่านี้พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นพ้องกันว่าการใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม ในคดีความพิพาท(ดีเอ็นเอ) ครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งและจำเป็นต้องผลักดันให้มีการบังคับใช้สำหรับมุสลิมไทย ด้วยเหตุผลหลาย ๆ ด้านดังนี้

1. ด้านความจำเป็นในการปรับใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม ซึ่งมีเหตุ(ดีเอ็นเอ) ความจำเป็นดังนี้

สถานการณ์โลกปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงจากอดีตชนิดที่สามารถพูดได้ว่าเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี ได้รับการพัฒนาแบบก้าวกระโดดค้นพบสิ่งใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับเทคโนโลยีด้านวิชาการได้ค้นพบความเร่งรีบ ความซอมนเร่งรีบองค์ประกอบของร่างกายได้อย่างมหัศจรรย์ ถึงการแบ่งตัว การถ่ายโอนของยีนต่างๆจากมนุษย์คนหนึ่งไปสู่มนุษย์อีกคนหนึ่ง ได้มีการถอดรหัส

พันธุกรรมที่เหมือนกัน เหล่านี้ได้บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ทางสายโลหิต ที่ส่งผลต่อการรับผิดชอบในสิทธิบางประการ โดยเฉพาะสิทธิที่มีความเชื่อมโยงทางครอบครัวและมรดกของกฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไป (กฎหมายไทย) การใช้เทคโนโลยีพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) เป็นปรากฏการณ์ใหม่ในวงการวิชาการ จะเห็นว่านักวิชาการอิสลามในอดีตได้จำกัดการใช้เป็นหลักฐาน ในรายการหลักฐานของกฎหมายอิสลามเฉพาะที่ปรากฏในอัลกุรอาน สุนนะฮ์และบริบทของสถานการณ์ สภาพแวดล้อมในยุคสมัยนั้น แต่ด้วยกฎหมายอิสลามเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษมีความยืดหยุ่นล้าตามสภาพแวดล้อมได้ ซึ่งจะต่างไปกับกฎหมายทั่วไป ดังนั้นการใช้ผู้เชี่ยวชาญเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) ในการยืนยันความสัมพันธ์ทางสายโลหิตตามที่ชนะของ นักวิชาการอิสลาม ผู้พิพากษาและทนายความมุสลิม ตะโตะยูติธรรมในประเทศไทย สามารถใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนะของอัลฮาบีล Al - Sabeel,(2002) และบะดีอะฮ์ Badee - ah Ali,(2011:90-91) กล่าวคือ เมื่อความเท็จจริงสามารถพิสูจน์ได้ด้วยพยานหลักฐานได้แล้ว การใช้เกาะรออิน ตัวบ่งชี้ และปัจจัย “แวดล้อม” ที่มีความน่าเชื่อถือสูงก็สามารถกระทำได้เช่นกัน เพราะเกาะรีนะฮ์ ที่มีความน่าเชื่อถือได้ บางกรณี บทบัญญัติถือว่า (مُنْدِيْ طَعْمٌ) มีความจำเป็นต้องใช้ หมายถึงการใช้หลักฐานที่มีน้ำหนักในทางตรงกันข้ามหากไม่ใช้ปัจจัยแวดล้อมนี้ประกอบการพิจารณาความแล้ว อันหมายความว่าใช้หลักฐานที่มีน้ำหนักอ่อนกว่านั่นเอง ซึ่งจะไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอิสลาม

นักวิชาการอิสลาม ผู้พิพากษาและทนายความมุสลิม ตะโตะยูติธรรมในประเทศไทยมีทัศนคติขัดแย้งกับนักวิชาการอิสลามสำนักชาฟีอียะฮ์และสำนักฮะนาฟีละฮ์ให้การยอมรับระบบการเปรียบเทียบอัตลักษณ์บุคคล “กียาฟะฮ์” ในการเจาะจงและรับรองวงศ์ตระกูลที่ยอมรับโดยบทศาสนบัญญัติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่ผู้เชี่ยวชาญทางอัตลักษณ์บุคคล “กออ็อฟ ” ชี้ชัดความสัมพันธ์วงศ์ตระกูลบนพื้นฐานประสบการณ์และประสาทสัมผัสของเขา ดังนั้นบุคคลที่ได้รับการชี้ชัดวงศ์ตระกูลจากผู้เชี่ยวชาญทางอัตลักษณ์บุคคล “กออ็อฟ” เนื่องจากการเปรียบเทียบคุณลักษณะภายนอกซึ่งเป็นอัตลักษณ์บุคคลนี้ บุคคลที่ไม่มีสัมพันธ์โลหิตก็มีโอกาสจะมีเค้าโครงใบหน้าเหมือนกันได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วการชี้ชัดการสืบสายวงศ์ตระกูลก็อาจเกิดความผิดพลาดได้สูง แต่การเปรียบเทียบด้วยการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) จะพบว่าการใช้พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) มีความถูกต้องในการชี้ถึงความสัมพันธ์สูงกว่า สมควรนำมาใช้มากกว่า “กออ็อฟ” นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นว่า ประเทศอิสลาม 3 ประเทศ คือ ประเทศอียิปต์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และประเทศมาเลเซียและประเทศอื่นๆนี้ ก็ได้บัญญัติใช้ผู้เชี่ยวชาญพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกเช่นกัน

นักวิชาการอิสลาม ผู้พิพากษาและทนายความมุสลิม ตะโตะยูติธรรมในประเทศไทย เห็นว่าควรใช้ในชั้นศาล ซึ่ง สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติของประเทศไทยและประเทศอิสลามหลายๆประเทศได้ บัญญัติใช้ผู้เชี่ยวชาญในชั้นศาล ทั้งทางคดีความอาญาและคดีความแพ่ง เช่นความอาญามาตรา 85,88, 89, 292 และ 293 และมาตรา 21 กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศอียิปต์ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 76,77,128,137,138,156 และ173 ของประเทศซาอุดีอาระเบีย มาตรา 20,21,31,32 และ 33 ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศมาเลเซีย ณ จุดนี้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่สอดคล้องกับนักวิชาการอิสลามของประเทศอาหรับและประเทศอิสลาม ว่าให้มีการบัญญัติเป็นกฎหมายบังคับใช้ในประเด็นการยืนยันตัวทารกที่เกิด

การสลับตัวจากโรงพยาบาล หรือพยาบาล หรือเพื่อชี้ชัดตัวบุคคลที่เกิดจากการพลัดพราก จากเหตุการณ์
ธรรมชาติต่างๆ จากอุบัติเหตุ สงครามหรือจลาจลทางการเมืองอย่างนี้เป็นต้น

2. ด้านการประมวลกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกและรูปแบบการปรับใช้เอกลักษณ์
บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในระบบศาล

กลุ่มตัวอย่างเห็นชอบหากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลาม
ในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พุทธศักราช 2489 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 หรือให้สามารถใช้กฎหมายนี้โดยอนุโลม ตามมาตรา 35 มาตรา 40 (1) (2)
และ(3)

ประวัติการร่างกฎหมายตั้งแต่อดีตจะพบว่ากฎหมายลักษณะความอาญาหรือกฎหมาย
ลักษณะความแพ่งและพาณิชย์ต่างก็เกิดมาจากวิวัฒนาการหลายๆอย่าง เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีปฏิบัติ
ของชุมชน พันธะสัญญาหรือแม้แต่เหตุการณ์ต่างๆที่สังคมเผชิญ และอื่นๆ ล้วนแล้วมีผลต่อการร่างกฎหมาย
และเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมบางมาตราของกฎหมายนอกจากนั้นแล้วการเปลี่ยนทางวิชาการก็ส่งผลต่อการเปลี่ยน
มาตรากฎหมายบางมาตราได้เช่นกัน นักวิชาการอิสลาม ผู้พิพากษาและทนายความมุสลิม คณะผู้ชำนัญธรรมใน
ประเทศไทย เห็นพ้องกันว่าสมควรที่จะต้องบรรจุการใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดี
เอ็นเอ) เข้าไปในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วให้ใช้กับกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามโดยอนุโลม แต่หาก
มีนอกเหนือนั้นก็ไม่ได้ เพราะเมื่อมีการบรรจุเข้าไปจะทำให้กฎหมายมีความทันสมัยขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมาย
ว่าด้วยครอบครัวและมรดกอิสลามในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยใช้มานานเกือบ 60 ปีแล้ว สมควรให้มีการ
ปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่มีหรือยังไม่ชัดเจนก็อาจใช้กฎหมายทั่วไปโดยอนุโลมก็ได้

3. ด้านรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสาร
พันธุกรรม(ดีเอ็นเอ) การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ)
)กลุ่มตัวอย่างให้ทัศนะให้ใช้บังคับในชั้นศาลมากกว่าสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เนื่องจากมี
ความเหมาะสมทางด้านสถานที่และความพร้อมของบุคลากรในกระบวนการศาลยุติธรรม ในขณะที่สำนักงาน
คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยังขาดความพร้อมในอีกหลาย ๆ ด้าน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยการใช้เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและ
มรดก ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายไทยผู้วิจัยจัดได้ทำข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ก. เนื่องจากเอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรมเป็นสัญญาลักษณะประจำตัวของมนุษย์และ
สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ที่ฝังตัวอยู่ในรูปของเซลล์และของเหลวต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งบุคคลสองคนย่อมไม่อาจมีลายพิมพ์
เดียวกันได้หากปราศจากการผสมกันระหว่างน้ำอสุจิของเพศผู้กับไข่ของเพศหญิง หากแต่ให้ใช้ในกรณียืนยงคดี
ตระกูลของคู่สมรสที่ชอบด้วยบทศาสนบัญญัติเท่านั้น เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องใช้ผลของการพิสูจน์ และควร
นำมาใช้การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลว่าด้วยสารพันธุกรรม) ดีเอ็นเอ (เป็นหลักฐานประกอบการวินิจฉัยตัดสินคดี
ความพิพาทของศาลในศาล มากกว่าใช้ในระดับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ที่มีอำนาจบังคับและมี
กฎหมายรองรับซึ่งต่างกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ไม่มีอำนาจบังคับ โดยให้ภาครัฐให้

การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณสำหรับการอบรม สัมมนา ให้กับประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีความรู้ความเข้าใจและควรบรรจุเข้าในหลักสูตรการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนด้วย

ข. ในระหว่างที่ประเทศไทยยังไม่มี การบังคับใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม เมื่อเกิดความพิพาทที่จำเป็นต้องใช้การตรวจพิสูจน์ในระดับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดขึ้นให้นำส่งเรื่องขึ้นสู่ศาล ศาลพิจารณาโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) (ตามกฎหมายแพ่งไทย โดยอนุโลม

ค. ให้จุฬาราชมนตรีแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาข้อกำหนดซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการอิสลาม นักวิทยาศาสตร์และนักการเมืองในศึกษาความเป็นไปได้ในการบัญญัติใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรมเป็นกฎหมายว่าด้วยการใช้เอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรมในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย และผลักดันให้มีบัญญัติการใช้เอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ก. ควรนำผลการศึกษาวิจัยการใช้เอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรมเพื่อศึกษาวิจัยทัศนะของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงในการนำมาบัญญัติเป็นประมวลกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดกในประเทศไทย เช่น จุฬาราชมนตรี ผู้ทรงคุณวุฒิจุฬาราชมนตรี กรรมการกลางแห่งประเทศไทย ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด นักวิชาการอิสลาม นักการเมืองมุสลิม ประชาชนทั่วไป เพื่อหาความเป็นไปได้ของการใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลามในประเทศไทย

ข. ควรศึกษารูปแบบและความจำเป็นในการส่งเสริมการผลิตผู้เชี่ยวชาญมุสลิมด้านเอกลักษณ์บุคคลด้วยสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) เพื่อเป็นการรองรับการบังคับใช้ผู้เชี่ยวชาญการพิสูจน์หลักฐานในกฎหมายครอบครัวและมรดกอิสลาม

สารบัญ

สุรินทร์ ปิยะโชคณากุล. 2545. พันธุวิศวกรรมเบื้องต้น, 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Abi al - Hassan Muslim bin al- Hajar al - Qushairi a l- Naisaburi. 2000. Sahih Muslim. Dar al – Salam, Riyadh.T2.

Abu Dawood. 2009. Sulaiman bin al – Asash al – Azdi al - Sajistaniy. Sunan Abi Dawood, al - Muhaqqiq, Shuaiyb al - Arnauoot, Dar al – Risalah al- Alamiyah.

Abu Al - Hassan, Ali bin Sulaiman al - Mardawi Alauddin abu al – Hassan. 1955. Al - insaf fi Ma'rifah al - Rajih mina al - Khilaf. Matba - ah al - Sunnah al - Muhammadiyah.n

Ahmad Abdul Rahman Bik. 2003. Turuq al - Isbath al - Shariyah. 4. : Al - Maktabah al - Azhariyah lil Turath.

Al – Zaila – ie Fakhrudden al – Zaila –I. 1313. Tabyeen al – Haqa iq sharh Kanzu al – Daqa iq. Matbah al –Kubra al – Amiriah. Misr.

- Al - Zuhaili Wahbah al – Zuhaili. 2006. **Qadhaya al – Fiqhiyah wa al - Fikr al – Muaasir**. Dar al- Fikr, Damasc.
- Al - Ahram al - Raqmi. 2010. **Istikhdam al - Basmah al - Wirathiah fi Isbath Majhu al - Hawiyah**. [Online]. URL: http://www.ahram.org.eg/pdf/Zoom_1500/Index.aspx [Accessed March 16, 2013].
- Al - Anba' al - ta'dhamun. 2013. **Istikhdam al - Basmah al – Wirathiah fi Isbath Majhu al - Hawiyah**. [Online]. URL: <http://www.pressolidarity.net/news/> [Accessed March 16, 2013].
- Al – Bahooti Mansoor bin Unus al – Bahooti, 2008. **Kasshaf al - Qinaa' an al- Iqna'**, Wizarah al – Adli, Asudiarabia.
- Al – Fakri Aunee.(1999). Mashu'ah al – Istensahk al – Bashari fi Al – Qurani. Silsilah al – Ma - idah al – Hurrah 44. Al – Istensahk al – Bashri al – Tib wa Ulum al – Sah'riah wa al – Qanoon. Baitu al – Hikmah ,Baghdad.
- Al – Haitami Shihabuddin bin Hajar al – Haitami. n.d. **Al – Fatawa al – Fiqhiyah al – Kubra**. Dar al – Fikr.
- Al – Hattab Abi Abd Lah Muhammad bin Muhammad Abd Rahman al- Hattab. 2003. **Mawahib al- Jalil li Sharhi Mukhtasar Khalil**. Bairut : Dar alimun al- Kutub.
- Al – Hattab Abi Abd Lah Muhammad bin Muhammad Abd Rahman al- Hattab. 1995. **Mawahib al- Jalil**. Bairut : Dar al - Kutub al – Ilmiah.
- Al – Hijawi Sharfuddin Musa bin Ahmad Abu Naja al – Hijawi, **al – Iqnāa' fiqh al – Imam Ahmad**. n.d. Bairut ; Dar al – Ma'rifah.
- Al - Ka'bi Khalifah Ali. 2006. **Al - Basmah al – Wi'rathiyah wa Atharuha ala al – Ahkam al - Fiqhiyah**, Dar al – Nfa - is al - Aurdun.
- Al – Kasani Al - Imam Alauddin abi Bakr bin Masood al - Kasani al – Hanafi. 2003. **Bidaia al - Sinaia fi Tarteeb al – Shara - ia**, Darul al- Kutub al- Ilmiah Bairut, T2.
- Al - Khateeb Al - Sharbini. 1958. **Mugni al - Muhtaj**. Dar ihya' al - Turath al - Arabi ; Bairut. Abi Waleed Muhammad bin Ahmad bin Muhammad bin Ahmad bin Rushd al - Qurtubi. 1982. **Bidaayah al - Mujtahid wa Nihayah al – Muqtasid**.6. Bairut : Dar al - Ma'rifah.
- Al – Maqdisi Muwaffiq al - Din abi Muhammad abd Lah bin Ahmad bin Muhammad Qudamah. 2005. **Al - Mukni' fi Fiqh al - Imam Ahmad bin Hanbal**. Dar al - Kutub al – Ilmiah , Bairut.
- Al – Marghinani Burhanuddin Abi al – Hassan Ali bin Abi Bakr al - Marghinani. n.d. **Al – Hidayah sharh Bidayah al – Mubtadi'**. Dar al - Quran al – Ulum al - Islamiah, Pakistan.

- Al - Nasafi Abi Barakat abd Lah bin Ahmad bin Mahmood al - Ma'roof bi Hafisuddin al - Nasafi. 1997. **Al - Bahrura - iq Sharh Kansu al - Daqa - iq**, Dar al - Kutub al Ilmiah, Bairut .
- Al - Nawawi Abi Zakarya Yahya bin Sharaf al - Nawawi al - Dimasqi, 2003. **Rawdhah al - Talibeen**, Dar al - Kutub al - Ilmiah , Bairut.
- Al - Qarafi Shihabuddin Abi al - Abbas Ahmad bin Idris bin abd Rahman al - Sonhaji al - Qarafi. 2001. **Al - Furooq anwar al - Burooq fi Anwar al - Furooq**, Dar al- Salam , al- Qahirah.
- Al - Sarkhasi Samshuddeen. n.d. **Al - Mabsoot**, Dar al - Ma'rifah, Bairut.
- Al - Shairazi Abi Ishaq Ibraheem bin Ali bin Yosof al - Fairuz Abadi al - Shairazi. 1995. **Al - Muhazzab fi Fiqh Imam al - Shafi - e**.Dar al - Kutub al Ilmiah, Bairut.
- Al - Shawkani Muhammad bin Ali bin Muhammad al - Shawkani. 2005. **Nailu Aotor**,Dar ibn Qaiyim, al - Saudiah..
- Al - Wasat 2006. **Istikhdam al - Basmah al - Wirathiah fi Isbath Majhu al - Hawiah**. [Online]. URL:<http://www.el-wasat.com/portal/News-55674954.html>. [Accessed March 16, 2013].
- Al - Zarqani Abd Baqi bin Usuf bin Ahmad bin Muhammad al - Zarqni al - Misri. 2002. **Sharh al - Zarqani**. Dar al - Kutub al Ilmiah, Bairut.
- Aziz Aba Karam Yosof Adeeb Abd Latif Ammarah. 2010. **Wasa - il Isbath al - Nasab wa Nafih ma baina al - Shariah wa al - Qanoon al - Magribi**, Mawqi' al- Ulum al- Qanoonyiah.
- Badee - ah Ali Ahmad. 2011. **Al - Basmah al - Wirathiah wa atharuha fi Isbath al - Nasab wa Nafih**.Dar al - Fikri al - Jami - ie : al - Askandariyah.
- Huda al - Salih, 2005. **Al - Basmah al - wirathiyah... Munjas Ilmi la ya'tarifu bihi al - Qadha**. [Online]. URL: <http://www.ashaqalawsat.com/details.asp?section=32>. [Accessed 13 September, 2012]. (Vol.9873). Saudi Society of Family and Community Medicine: Al Riyadh.
- Ibn Qaiyim Shamsuddin abi Abd Lah Muhammad bin abi Bakar al - Zar - ie al - Dimashqi. 1998. **Zad al - Maad**. Muassah al- Risalah, Bairut 3.
- Ibn Rushd Muhammad bin Ahmad Muhammad bin Ahmad Ibn al - Rushd al - Qurtubi. 1999. **Bidayah al - Mujtahid wa Nihayah al - Muktasid**. Dar ibn Hazmi, Bairut.
- Ibn Farhoon Burhannuddeen Abi Wafa' Ibraheem Ibn al - Imam Shamsuddeen Abi Adbullah Muhammad bin Farhoon al - Umairi al - Maliki. 2003. **Tabssirah al - Hukkam**, Maktabah Ālam al - Kutub, al - Riyahd.
- Ibn Najm Al - Allamah Zainuddin Ibn Najm al - Hanafi. 1997. **Al - Bahr al - Ra - iq Sharh Kanzu al - Daqa - iq**. Dar al - Kutub al - Ilmiah, bairut - Lubnan.

- Ibn Qudamah Abi Muhammad abd Lah bin Ahmad bin Mahmood bin Qudamah. 1992. **Al – Mughni Sharh al-Kabir**. Dar al – Fikr, Bairut.
- Miftahul Huda. 2011. **Syari’ah, Fiqih dan Sebuah Pespektif Tentang Tarjih**. [Online]. URL:<http://ejournal.sunan-ampel.ac.id/index.php/islamica/article/view/106> . [Accessed4, June 2013] ISLAMICA, Vol. 5, No. 2, March 2011. 220-233.
- Muhammad Al – Amir. n.d. **Al - Aklil shath Mukhtazar Khalil**. Maktabah Qahirah , Misr.
- Muwduud Abd Lah bin Mahmood bin Muwduud al – Moasoli. 1998. **Kitab al - Ikhtiyar li Ta’lil al - Mukhtar**. Dar al - Ma’rifah, Bairut.
- Um al - Khair Bukrah .2010. **Dawru al - Basmah al - Wi’ rathiah fi Himmah al - Nasab**. [Online]. URL:<http://www.univbiskra.dz/fac/droit/images/revues/eg/eg7/10.pdf>. [Accessed25, December 2012]. Majallah al - Ijtihad al - Qadha – I . Vol. 7, December 2010. 78-91 : Baskra University.
- Yusfat Ali Hashim. 2012. **Athar tahalil al - dam fi Dhapti al - Nasab. Dafatir al - Siyasaah wa al - Qanoon**. (Vol. 6). Jami – ah al - Aqeed Ahmad dirayah adrar : al - Jaza - ir.